

På campingtur

Errede redaktør.
I sommer var vi, min kone og undertegnede, på en meget vellykket campingtur til Nord-Norge. Kjørte nordover gjennom Sverige for å prøve den nye mellomriksveien fra Kiruna til Narvik-området. Den var virkelig fin der den var lagt gjennom en storslagen natur, og med sine mange parkerings- og rasteplasser både på svensk og norsk side var den ideell for campingturister.

Turen gikk til Vesterålen, med noen dagers opphold der, før vi dro videre til Lofoten. I Vesterålen tok vi turer på de forholdsvis nye veiforbindelser til områder som er gjort mer tilgjengelig for bil- og turisttrafikk. På «Yttersia», i Bø f.eks., åpnet det seg en eventyrverden av variert og vill natur uten like for oss. Her må jo absolutt være muligheter for en større reiselivsnæring. Men det syntes som om lite var gjort hittil for å legge forholdene til rette for en slik utvikling.

De fleste turister nå til dags reiser med campingvogn eller bobil og trenger campingplass eller i det minste en oppstillingsplass for natten, og rasteplasser, parkeringslommer hvor man kan kjøre ut og koke kaffe og ta en pause eller for å ta bilder fra en særlig vakker utsikt. Slike parkeringsplasser finnes nesten ikke i Lofoten og Vesterålen, eller i hele Nord-Norge og resten av landet for den saks skyld. La oss lære av svensker og dansker og andre land i Europa hvordan det skal gjøres med parkeringsplasser, rasteplasser osv. Det er irriterende å kanskje måtte kjøre time etter time uten mulighet for å kunne stoppe for å slippe bakenforliggende trafikk forbi på smale og svingete veier, eller f.eks. stoppe for å nyte naturen.

Lofoten og Vesterålen er jo i ferd med å bli Norges fremste trekkplaster for turister fra hele Europa, og det uten at det fra norsk side har vært drevet noen reklame for dette fantastiske eventyrriket. De har funnet det ut av seg selv. Vi traff en familie som for fjerde gang hadde kjørt den lange velen fra

sitt hjemsted langt nede på kontinentet, for dem var Lofoten verdens fineste sted. Men mange av disse camperne hadde problemer med å finne et sted å overnatte eller raste.

Nå er kanskje årsaken til dette problemet at ingen har tenkt seg muligheten av den turiststrømmen som det har blitt til dette distriktet, eller også at bevilgningene til veiene vært så knappe at det ikke har vært noe til overs til rasteplasser og parkeringsplasser.

På reisen videre sydpover passerte vi Polarsirkelen på Saltfjellet, og der var det ihvertfall blitt en stor, ny og flott parkeringsplass til hundrevis av kjøretøyer. Med restaurant, kino, sal, souvenirbutikk og sanitæranlegg, alt i luksusklassen. Men jeg syntes det flotte anlegget ble endel skjemet av at de hadde plassert to store, imponerende monumenter i grå granitt på plassen. Et med sovjetstjernen i toppen og utsmykket med to granittblokker formet som den røde fane med hammer og sigd, som var en hyldest til Titos serbiske kommunistpartisaner.

som kjempet for «frihet og demokrati» (sic) og som mistet livet under «fascistisk terrorstyre» på Saltfjellet. En merkelig forvirret tekst, da som kjent fascistene jo holdt til i Italia og ikke på Saltfjellet. Det andre monumentet var dekorert på lignende måte og var en hyldest til soldater fra Stalins Røde Armé. Jeg la merke til at turister, både norske og utenlandske, som gikk bort for å se hva det var for slags bautaer, de snudde fort og gikk sin vei med et forbløffet uttrykk i ansiktet. Turister som kommer sydfra tror kanskje at de her passerer grensen til en slags sovjet-sone.

I hele Øst-Europa og Sovjet driver de nå og fjerner alle kommunistmonumenter, og i Jugoslavia driver serberne (med Europas siste kommunistregjering) en grusom krig mot kroaterne. Jeg lurer på hvor lenge det vil vare før dette tullballet på Saltfjellet blir fjernet.

Henning Jonassen.

Krigsminnesmerker

NSP 14/10-91
I inseratet «På campingtur» i Np. beskriver Henning Jonassen sin ferietur, som han tydeligvis fikk ødelagt ved å se på krigsminnesmerkene over de mange krigsfangene som mistet sine liv på Saltfjellet. Det ene er reist over russiske krigsfanger, det andre er såvidt meg bekjent serbisk. Det skulle ikke være helt ukjent at disse kjempet på alliert side under 2. verdenskrig mot Tyskland, Italia og Japan.

Den norske planen for jernbanetraseen var å slå tunnel gjennom Saltfjellet og komme ut i Beiarn. Men det hadde tyskerne ikke tid til, så de satte i gang å bygge banen over Saltfjellet. Til dette arbeidet brukte de i stor utstrekning krigsfanger. Det var fangeleirer og kirkegårder langs hele traseen.

Det store antall døde vidner om en brutal og umenneskelig behandling av krigsfangene. Etter krigen kom mange pårørende og lette etter sine falne. Ettersom de lå spredt over et slikt stort område så var letingen nærmest en umulig opp-

gave. Så i 1951 ble krigsfangene på krigsfangekirkegården på Saltfjellet gravd opp og flyttet til krigskirkegården på Tjøtta. Fangene var gravlagt uten kister, så det var bare de største beina som ble samlet. Beina ble samlet i strysekker.

Det var uhyggelig å passere de store sekkstablene som lå et stykke til side for riksveien under utgravningen. Den gjengen som gravde kalte vi for dødsgjengen. Den gjengen ville ikke vi som arbeidet på jernbanen ha noe å gjøre med. I stedet for å reise minnesmerker ved alle krigsfangekirkegårder i Dunderlandsdalen, på Saltfjellet og i Saltdal så ble det heller satt opp minnesmerker ved polarsirkelen. Polarsirkelen ligger dessuten noenlunde midt i området. Tekstene på minnesmerkene er helt korrekte. De eneste som kan tenkes å ville fjerne disse krigsminnesmerker må være nazister, og for slike (turister) bør det såvisst ikke bygges rasteplasser.

Odd Thorsen